

Az eltúlzott megszorítások kivéreztetetik a közsférát

Az MKKSZ Országos Választmányának vitája és állásfoglalása a 2005. évi bérfeljesztésekről

A kormány a vállalkozói lobbijának nyomására engedve továbbra is a közszolgálat működését és biztonságát aldozza fel a költségvetési egyensúly javítása érdekében. Az olcsó állam demagóg jelszavának követése igen sokba fog kerülni az országnak, szétveri a közszolgálatot, bizonytalanná teszi a közintézmények normális működését, az állampolgárokat megillető közszolgáltatásokat. Az MKKSZ a leghatározottabban ellenzi a közsféra ügyeinek ilyen kezelését, elutasítja a közfeladatokat figyelmen kívül hagyó eltúlzott megszorításokat, a béremelést létszámért elv megütközést keltő alkalmazását.

Ezekben a mondatokban foglalható össze mindannak a lényege, amiről szó esett az MKKSZ Országos Választmányának 2004. október 5-ei ülésén. A testület állásfoglalásban rögzítette a szakszervezet 2005-re vonatkozó bérfeljesztési követeléseit. A témával kapcsolatos érdekegyeztető tárgyalásokról, szakszervezeti követelésekről Fehér József főtitkár tartott beszámolót, amelyhez Árva János elnök fűzött kiegészítést.

Az Országos Választmány ezen kívül meghallgatta Fehér József tájékoztatóját a szakszervezet jövő évi központi költségvetésének elnökségi irányelveiről, Árva János tájékoztatóját a közalkalmazotti tanácsválasztások előkészítéséről, Boros Péterné alelnök tájékoztatóját az Önkormányzati Dolgozók Országos Szakmai Tanácsa (munkanév: Önkormányzati OSZT) megalakításának előkészületeiről. Tárgyalt a testület közös tulajdonú szakszervezeti ingatlanok eladási kísérleteiről és a hajdúszoboszlói üdülési célú ingatlanberuházás helyzetéről is.

Hírlevelünk e számában fontossága miatt részletesen ismertetjük az OV-ülés 1. napirendi témájáról, az érdekegyeztető tárgyalásokról, a közszolgálatban kialakult nyugtalanító helyzetről elhangzott főtitkári beszámolót, annak elnöki kiegészítését, a felszólalásokat és az azokra adott választ, s teljes terjedelemben közöljük az Országos Választmány 2005-ös bérpolitikai kérdésekről megfogalmazott állásfoglalását.

Az Országos Választmány állásfoglalása szakszervezetünk bérköveteléseiről

Az állásfoglalás legfontosabb követelései 2005-re:

1. A közalkalmazotti pótlékalap 2005. január 1-jétől legyen 19.200 forint.
2. A köztisztviselői illetményalap 2005. január 1-jétől legyen 35.500 forint.
3. Az étkezési hozzájárulás adómentes összege
– 6 százalékkal emelkedjen, és
– alanyi jogon járjon minden közszolgálati dolgozónak.
4. A köztisztviselői ruházati költségtérítés
– adómentes évi összege 71.000 forint legyen, és
– a közalkalmazottak teljes körére is terjedjen ki.
5. Lakáscélú kölcsönt állami kezességvállalással vehessenek igénybe közalkalmazottak is.
6. A keresetnövelés garanciája törvényi szintű legyen.
7. Az MKKSZ elutasítja a béremelést létszámért megoldást, mert a közszolgálati intézményekben már nincs létszámtartalék.
8. A keresetemelkedés forrásaként legalább 5 százalékos központi költségvetési támogatást tartunk elfogadhatónak.

(Az állásfoglalás teljes szövegét a 12–13. oldalon közöljük.)

A tartalomból

A kormány ne maradjon szótlannal, ha közszolgálati munkahelyeken egyes főnökök nem akarnak tudomást venni a szakszervezetről, korlátozzák a törvényes érdekképviseleti jogokat, keresztbe tesznek a szakszervezeti tisztségviselőnek.

Egyebek között ezt tette szóvá Fehér József a SZEÜ Ügyvivő Testületének azon az ülésén, amelyen konferencián vezetői megbeszélést folytattak Csizsár Gábor új munkaügyi miniszterrel.

(14-15. oldal)

Közszolgálati kedvezmény kötelező gépjármű-felelősség- és lakásbiztosításhoz

(16. oldal)

Fehér József

Borsos lesz a béremelés ára

Az MKKSZ főtitkára három nagyobb témakörrel foglalkozott az Országos Választmány ülésén elhangzott beszédében: Ezek:

1. Tájékoztató általános érdek-képviselési kérdésekről, hangsúllyal a kormány költségvetési prioritásairól,

2. A közszolgáltatásra vonatkozó jövedelempolitika,

3. A közszolgálat ismét előtérbe került modernizációjával és a Ktv. lehetséges módosításával összefüggő kérdések.

1. Párbeszéd és prioritások

Mozgalmas napok vannak mögöttünk. A máskor csendes augusztusban is és szeptemberben is fontos érdekegyeztető tárgyalások, érdek-képviselési megbeszélések zajlottak. A programdús ideai eseménysort érzékelteti, hogy az alapszabály szerint kötelező egy helyett ezúttal immár negyedik ülését tartja az Országos Választmány — emlékeztetett a főtitkár.

Az átalakult kormány programját érintve Fehér József kifejtette: mivel az sem a közszolgáltatásra, sem a szakszervezetekre vonatkozóan nem tartalmaz értékelhető — se jó, se rossz — megállapításokat, az MKKSZ Elnöksége nem látta szükségesnek külön ezzel foglalkozó állásfoglalás kiadását. Az azonban megjegyezhető, hogy a Medgyessy-kormány 2002-es programjához képest sok konkrétum hiányzik belőle. Nem köszön vissza benne több olyan dolog, amiért akkor lelkesedtünk. Ez nem azt jelenti, hogy a Gyurcsány-kormány ezeket nem vállalja fel, de most ebben a programban nincsenek benne.

A Medgyessy-kormány programjával kapcsolatban meg kell mondanunk, hogy azzal összefüggő igen sok

várakozásunk kielégítetlen maradt. Még akkor is, ha változatlanul történelmi értékűnek tartjuk a közalkalmazottak alapbérének átlagosan 50 százalékos emelését. Értéknek tekintjük azt is, hogy a törvényes határidő legutolsó pillanatában ugyan, de a Medgyessy-kormány végrehajtotta az Orbán-kormány idején hozott parlamenti döntést, megadta a köztisztviselők bérszorzó-emeléséből annak idején elmaradt 30 százalékot, az ennek megfelelő bérfejlesztéssel.

2004-re azt mondhatjuk, hogy statisztikai bravúrokkal vélhetően igazolható lesz a kormány prognózisa: teljesül a 6 százalékos keresetnövekedés. De gondolom, nem egyedül vagyok azzal a véleménnyel, hogy a köztisztviselők, közalkalmazottak döntő többsége ezt a 6 százalékot nem igazán érzékeli, nem tapasztalja, hogy jelentősen javultak volna az életkörülményei. *A közalkalmazottak, köztisztviselők életviszonyai 2004-ben romlottak, a reálkeresetek szinten tartásának kormányzati célkitűzései az általunk képviseltek túlnyomó többsége esetében nem valósultak meg.*

A 2005. évi kilátások — létszámcsoökkentések, egyebek — morális hatása valamennyi közszolgálati munkavállaló számára a bizonytalanságot, a kiszámíthatatlanságot jelzik.

Összefoglalva: változatlanul nincs nyugalom a közszolgálatban. *A kormány — az eddigiek is — a vállalkozói lobbijának nyomására engedve továbbra is a közszolgálat működését és biztonságát áldozza fel az egyensúlyi problémák megoldása, a sokat emlegetett konvergencia-program megvalósítása érdekében.* A kommunikációban és a kormányzati gyakorlatban — a személyi változásoktól függetlenül — egyaránt változatlanul az olcsó állam jelszavának valóra váltása szerepel. Tudjuk, hogy ez rendkívül veszélyes és tarthatatlan. Tudjuk és tudják, hogy ennek bár-

milyen mértékű érvényre juttatása visszafordíthatatlan, hátrányos társadalmi folyamatokat indít el.

Valljuk be, hogy ez a törekvés a mostani kormánynak hozhat, és bizonyosan hoz is népszerűségi pontokat. A közvélemény számára pozitív üzenet a bürokrácia megfékezése, az adók csökkentése, az állami kiadások lefaragása. Szakmai vélemények szerint sok szempontból mégis értelmezhetetlen ez a kormányzati retorika, s az ebből fakadó költségvetési filozófia és költségvetési politika.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a magyar gazdaság növekedése eléri az európai átlag kétszeresét. Az Európai Unióhoz csatlakozásunk igen jelentős mértékű plusz-források bevonását teszi lehetővé. A lakossági fogyasztás nem nő, a megtakarítás növekvő. Dinamikus a külföldi és a hazai cégek beruházási tevékenysége. Ebben az évben sem aszály, sem árvíz nem pusztított. Nem érhető tehát, mi indokolja a jövő évi, soha nem látott mértékű költségvetési megszorítást.

Jövedelempolitikai célok

A költségvetési prioritások szerint a kormányzat 2005-ös általános jövedelempolitikájának célja az, hogy *a gazdaság versenyképességének megőrzése és erősítése a reálbérek emelkedése mellett valósuljon meg.* A kormány jövedelempolitikai koncepciójában az a törekvés dominál, hogy a növekedés és a költségvetési egyensúly célja, illetve a versenyképesség erősítése — az Euro-zónához csatlakozás feltételeit figyelembe vevő úgynevezett bérkonvergencia — úgy valósuljon meg, hogy a jelenlegi elképzelések szerint 2010-re biztosítható legyen az Euro-zónához csatlakozás. A bérkonvergencia új fogalma alatt mi szívesen értenénk bérfelzárkóztatást, de tartok tőle, hogy nem mindenki így értelmezi.

A kormányzati prognózis szerint is 2005-ben változatlanul kedvező közgazdasági és külgazdasági feltételekkel lehet számolni. A reálberek 2005-ben a termelékenységgel arányosan növekedhetnek, az ideinél dinamikusabban. Megjegyzem, ez nem lesz nagy kunszt. Összességében várhatóan 3-3,5 százalékos reálbér-növekedést tervez jövőre a kormány, 4,5 százalékos inflációt prognosztizálva.

A költségvetés prioritásai

A költségvetés prioritásait hét pontban foglalta össze a kormányelőterjesztés. Kérdés, hogy ez a hét pont számunkra elfogadható, támogatandó, elegendő vagy kiegészítendő?

1. Az első és a legfontosabb prioritás a *foglalkoztatás bővítése, a munkahelyteremtés*. Aggályos azonban, hogy tízezer vagy ennél több közszolgálati munkahely megszüntetése mellett ez miként valósítható meg. Az kétségtelen, hogy a jövő évi adó- és járulékváltozások különböző kedvezményekkel ösztönzik a munkahelyteremtést mind a kis- és középvállalatoknál, mind a nagyobb cégeknél.

2. *A gyermeket nevelők támogatása*. Ez az általunk is támogatott prioritás a családi adókedvezmények igénybevételében az alacsonyabb jövedelműeket részesíti előnyben.

3. *A fiatalok otthonderemtésének segítése*. Kiemelten az első lakáshoz jutást kívánják különböző adókedvezményekkel és más költségvetési eszközökkel támogatni. Ennek során a használt lakás vásárlásához is kedvező feltételeket teremtenek, de csak az első lakáshoz.

4. *A 13. havi nyugdíj*, amelyből 2005-ben már háromheti járandóságot fizetnek, s 2006-ra válik teljes körűvé.

5. *Az EU-források fogadásának előmozdítása*. Ehhez hazai társfinanszírozás szükséges. A nem egészen 7 ezer milliárdos állami költségvetésből erre közel ezer milliárdot ter-

veznek. Ezért valamennyi tárcától megvonják a saját beruházási-fejlesztési forrásokat, és minden minisztérium pályázhat egy központi alapra.

6. *Az infrastruktúra* — ezen belül autópályák, gyorsforgalmi utak — építése és az *innováció* ösztönzése.

7. *Az egészségügy és a felsőoktatás* átalakításához kapcsolódó kormányzati feladatok, a *területfejlesztés és a kistérségi társulások* támogatása.

A kormány tehát új költségvetési politikát kíván folytatni. Ez „a modern állam megteremtésének politikája. Nem az államháztartási méret és az állami kiadások egyszerű csökkentése, hanem a közpénzeknek a mainál hatékonyabb és célzottabb felhasználása, az állam által nyújtott szolgáltatások magasabb színvonala, az igazságosabb közteherviselés és az esélyteremtő, szolidáris szociálpolitika”.

Szakszervezetünknek tehát ezek támogatását, elfogadását vagy kiegészítését célszerű mérlegelni. Úgy vélem, ezek magasatos, szép célok, támogatásra érdemesek. Csak az a kérdés, hogy ezeket elegendőnek vagy kiegészítendőnek tartjuk-e.

2. A közszolgálati jövedelempolitika

A 2004. évi keresetekkel kapcsolatos ügyeket az OKÉT szeptember végi ülésén nem zártuk le. A KSH idei első kéthavi jelentése alapján azonban nem nagy kockázat annak megjóslása, hogy „a közsféra egészére vonatkozóan” teljesülni fog a 6 százalékos. Hogy miként kell értelmeznünk a közsféra *egészét*, azt homály fedi. A statisztika szerint — amely nem tud különbséget tenni a *közigazgatás* és a *köztisztviselők* között — kiemelkedően magasak a keresetek a közigazgatásban. Igaz, mi sem tudunk adatot produkálni a köztisztviselői fizetésekről. Csak a KSH számaira hagyatkozhatunk, amelyeket a kormány vesz figyelembe döntéseinél, s amelyeket mi rendre opponálunk. A KSH azonban

nem a bértárgyalásokra készíti adatait, hanem a makrogazdasági folyamatok elemzéséhez. Így hiába mondjuk, hogy a politikai főtanácsadók, a megyei önkormányzati elnökök, a rendőrkapitányok fizetése nem teszi boldoggá a karrier-köztisztviselőket. Viszont ezek a béradatok mind benne vannak abban a 9 százalékban, amelyet a kormány túlzottnak tart, sokallja a köztisztviselők számát, indokolatlanul magasnak, társadalmi méreteiben irritálónak ítéli a keresetüket. Valóban, aki minimálbérben dolgozik például *Demján Sándor* vállalkozónál, azt irritálhatja, hogy a telen jól fűtött, nyáron jól hűtött szobában ülő, csak az ügyfelet egzecírozta-tó tisztviselő 180-200 ezer forintot kap, a nehéz sorsú ápolónő meg százat sem, a nemzet napszámosa, a pedagógus pedig 120 ezret.

Ezekkel a véleményekkel kell nekünk vitatkoznunk SZEFE-n belül is, szakszervezeten belül is. Meg is mondták az Országos Érdekegyeztető Tanács ülésén: a közigazgatás, a köztisztviselői kör nem számíthat semmiféle támogatásra, talán még a jótékony hallgatásra sem, mert a statisztika béradatai valóban mindenkit irritálnak. Jelenleg sajnos nincs is ellenérvünk, mert nem léteznek más számaink, amelyeket szembeállíthatunk a KSH adataival.

A 2005-ös bérajánlatokban tehát túlzottan sok meglepetés már nem várható. Az a kérdés, hogy a kormány ajánlatán képesek vagyunk-e változtatni. A szeptember 21-ei OKÉT-ülés tapasztalatai alapján kijelenthetjük, hogy a kormánynak a mértéket tekintve ez a végső ajánlata: 6 százalékos bruttó keresetnövekedés és 2 százalékos nettó bevétel-növekedés az adószabályok változtatása miatt. (Lásd a 11. oldalon lévő adótáblázatot)

Az általunk képviselt munkavállalói kör havi bruttó keresete a 100 ezertől a 150 ezer forintig terjedő sávba tartozik. Ha ez nem változik — márpedig remélhetően változik —, akkor is a nettó bevétel-növekedés

ebben a körben 3000-tól 4377 forintig terjed. Ennek utána számoltunk, így van. A kormányzat ezt is ajánlatnak tekinti. Tárgyalni tehát a 6 százalékon belül az egyes összetevők arányairól lehet és esetleg néhány kisebb költségkihatású közérzetjavító intézkedésről. Feltéve, ha a dolgok a jelenlegi körülmények között zajlanak.

A béremelés ára

Azt is tényszerűen kell megállapítanunk, hogy a kormánynak nincs oka változtatni ezen az ajánlaton. Ugyanis nem számítanak arra — ezt az OKÉT ülésén világosan közölték —, hogy az érintettek jelentős köre a 6 százalékos mértéket ne fogadná el.

Más kérdés a béremelés ára. *A közalkalmazotti körben is számítani kell, vagy legalábbis számíthatunk létszámcsökkentésre*, amely nem jelent tömeges méretű elbocsátást. *A köztisztviselőknél azonban — ha minden változatlan — 10 és 20 százalék közötti létszámcsökkentéssel találhatjuk szemben magunkat.* Másiképpen érinti ez a központi, és megint másképpen az önkormányzati közigazgatás köztisztviselőit. A települési önkormányzatok ugyanis majd önállóan reagálhatnak erre a megszorításra. A forráshiány célzottja lehet ugyan a hivatali apparátus, de helyi képviselőtestületi döntés kell hozzá, és nem kizárt, hogy az önkormányzati képviselők nem csak vagy nem elsősorban a hivatali létszámcsökkentésről döntenek, hanem más területek, esetleg önkormányzati fenntartású intézmények közalkalmazottainak számát érintően is alkalmazhatnak megszorításokat. A leosztásnak ugyanis lehet szempontja, hogy a béremelést nem fedezi le a köztisztviselői körben, de az önkormányzati képviselőtestület dönthet úgy, hogy a megszorításból mennyit terhel rá más intézményekre.

Hangsúlyozom: *a létszámcsökkentést nem tartjuk elfogadhatónak sem az egyik, sem a másik helyen.* A példával csak jelezni szeretném,

hogy ez a megoldás adott esetben helyi szinten *sorsközösséget alakít ki köztisztviselő és közalkalmazott között.* Hiába fedeznek ugyanis a béremelésből 5 százalékot a közalkalmazotti körben, ők sem érezhetik biztonságban magukat, nem számolhatnak úgy, hogy őket elkerüli a létszámcsökkentés, hiszen a képviselőtestület másképpen is dönthet.

Az állami közigazgatásban tisztább a helyzet, mert ott csak és kizárólag a köztisztviselőket érinti a létszámcsökkentés. Nagyon eltérőek azonban a kondíciók. Jelenleg sajnos *nincsen garancia arra, hogy akár egyetlen szervezet is megúszhatná a létszámcsökkentést.*

Korábban voltak ígérek, felelős vezetők nyilatkoztak arról, hogy nem így, meg nem annyi, és nem úgy lesz a létszámcsökkentés. Ezek az ígérek mind szétporladtak. Ma már nem igaz, hogy például a Földhivatalnál egyáltalán nem lesz létszámcsökkentés. Ma már nem igaz az az államtitkári bejelentés sem, hogy a munkügyi központoknál megoldják a 13. havi bérek kifizetésének fedezetét. Mindent visszavontak, és az olcsó állam lózungja jegyében mindenütt lesz létszámcsökkentés.

A költségvetési prioritásokat vizsgálva nem egyszerűen arról van szó, hogy költségeket kell kivonni, hanem — *Draskovics Tibor* pénzügyminiszter szavait idézve — a megszorítás azért kell, mert ez fogja kikényszeríteni a korszerűsítést. Ám minden eddigi korszerűsítési program megbukott, valamennyi átszervezési kísérlet kudarcot vallott. Egyetlen lehetőség maradt: csavarni, megszorítani, költségeket lefaragni, mert ez majd hozza az innovációt, az új gondolkodást, az új megoldásokat.

Választ kívánó kérdések

1. Elfogadható-e a kormánynak az éves bruttó 6 százalékos keresetnövekedésre és a jövedelemadó módosításából származó 2 százalékos nettó személyi bevételre vonatkozó ajánlata?

2. Az általunk tudomásul vevendő 6 százalékos, vagy bármilyen más mértékű béremelésből milyen arányokat tartunk elfogadhatónak beépítésre a bértáblába, illetményrendszerbe és milyen arányt kérünk az úgynevezett teljesítményösztönző kereseti elemre fordítani. Most 4+2+2 van.

3. Elfogadjuk-e, hogy ne legyen jelentős mértékű, vagy egyáltalán ne legyen létszámcsökkentés. Esetleg — mint például a KSZSZ tette — tudomásul vesszük, hogy a létszámcsökkentést nem úszhatjuk meg, csak a végrehajtásnak valamilyen körültekintő módja legyen.

4. A kérdés úgy is feltehető: *kit védünk erősebben? Az elbocsátandókat, vagy a maradókat?* Gondolom, senkinek nincs illúziója, mert bármilyen lesz is a megoldás, *senki nem jár jól.* Nyilvánvalóan az jár legrosszabbul, akit elbocsátanak. De az sem jár jól, aki ugyan valamivel több pénzért, ám marad, mert *csak a létszám csökken, a feladat változatlan.* Ki is jelentették az illetékesek: a közigazgatás jelenlegi feladatrendszerén nem kívánnak módosítani. Ellenkezőleg: növelni akarják, mert ez az állomány sokkal több terhelést elbír, ebben a munkaszervezetben sokkal több tartalék van, mint ahogy eddig gondolta a kormányzat. *Csökkentett létszám, csökkentett költségek és növekvő feladatok várnak tehát ránk.* Ez ugyan szokatlan helyzet számunkra, de legalább világos beszéd.

5. Az MKKSZ Országos Választmánya a 2005. évi bérfelajánlásához kapcsolódó létszámcsökkentést tudomásul veszi-e vagy sem, s annak megakadályozásáért elhatároz-e érdekérvényesítő akciót? Mint említettem, arra nem számíthatunk, hogy akár OKÉT, akár KÉT vagy bármilyen más tárgyaláson a kormány megváltoztatja majd az ajánlatát a béremelés mértéke, módszere vagy forrása ügyében.

Nagyon fontos, hogy tudjuk, mi motiválja jobban tagjainkat: az érde-

keik melletti kiállás, a menekülés egyéni útjai, egzisztenciájuk abszolút érthető védésének egyéni megoldásai, vagy a kiszolgáltatottság, a teljesen megalapozatlan kormányzati döntések elleni közös fellépés esetleges sikere. Nincs sok időnk a cselekvésre. Augusztus 31-én a vezetői értekezleten ezt jeleztük. Szeptember 14-én az MKKSZ Elnöksége úgy foglalt állást, hogy ma itt az Elnökség nevében a főtitkár kezdeményezze az MKKSZ-szintű országos sztrájk meghirdetését abban az esetben, ha a következő OKÉT vagy más érdekegyeztető tárgyaláson nem valószínűsíthető a jelentősebb mértékű létszámcsökkenés megakadályozása.

Úgy gondoljuk, hogy más érdekvédelem-értékesítő akciókról nincs értelme gondolkodnunk, mert sem az aláírásgyűjtés, sem a petíciók, sem a harcias nyilatkozatok nem hatják meg a kormányzatot. A teremben rendezett demonstrációk sokba kerülnek, nincs elég hozadékuk, az utcára menni pedig nem tanácsos. Egyetlen lehetőségünk van: tudomásul venni a helyzetet vagy sztrájkot kezdeményezni.

Az utóbbi hetekben különböző kisebb-nagyobb közösségekben, oktatási rendezvényeken, más helyeken volt alkalmam találkozni MKKSZ-tagokkal, vezetőkkel, jegyzőkkel, polgármesterekkel. E találkozónak az általános aggodás mellett az volt a közös hangulati jellemzője, hogy megkérdezték: miért nem csinál valamit a szakszervezet? Miért nem léptek fel harcosabban? A kérdésekben a bizalom maximális megnyilvánulását látom, de be kell vallanom: én egyedül nem tudom megváltoztatni a kormány költségvetési politikáját. Gyanítom, hogy ezért nem feltétlenül csak a személyes alkalmatlanságom okolható, hanem — amiről már sokszor beszélünk — az, hogy *az erő csak az erő tiszteli*. Ha erőt tudunk mutatni, akkor esetleg van esélyünk a jelenlegi kormány-elképzelések némi módosítására, vagy más megoldást kell keresnünk.

Egymás előtt arról is őszintén kell beszélnünk, hogy tapasztalataim szerint most nincs sztrájk-hangulat, nincs sztrájk-készség. Nem érzékelem, hogy olyan nagyon biztosak lehetnénk abban, hogy egy országos sztrájk ezekben a napokban történő meghirdetésének egyöntetűen általános támogatottsága lenne, mindenki részt venne benne. Több év tapasztalatai alapján mondhatjuk: pillanatnyilag csak ebben gondolkodhatunk. Nincs esély arra, hogy a kormányzat — ráadásul most mintha erősebbnek is érezné magát — bármit is változtatna álláspontján.

Azzal is őszintén szembe kell néznünk, hogy *semmilyen társadalmi támogatottságra nem számíthatunk*. Említettem: a szakszervezeti mozgalom világossá tette, hogy nem érzik szükségesnek az MKKSZ vagy a köztisztviselők követeléseinek támogatását. Ismert, hogy a közalkalmazotti körben is igen vegyes az ezzel kapcsolatos vélekedés. Nem mondom, hogy örülnek a közigazgatás létszámcsökkenésének, mert ez valótlan lenne, de az imént említett, kissé szélsőségesnek hangzó megnyilatkozások igazak: a köztisztviselőknek túl jól sikerült 2001. és 2003., igen magasak a létszámok. A közigazgatásban tehát a túlköltségek és az állami kiadások visszafogása indokolt és különösebb gond nélkül végrehajtható.

Nem mondható perdöntőnek, de figyelmeztető lehet az úgynevezett *szolidaritási SMS-ek* ügye. Nyolc hónap alatt összesen 228 támogató szolidaritási SMS érkezett az MKKSZ által tavaly ilyenkor 632 ezer forintért vásárolt SMS-számra. Lehet hivatkozni arra, hogy nem mindenki ismerte, meg esetleg arra is, hogy nem ez a legjobb módszer, nem vált eléggé köztudottá. A dolog természetesen nem hasonlítható össze a kereskedelmi tévék úgynevezett *valóság-show-iba* betelefonálás készségével, meg azzal sem, hogy Baumgartner Zsoltnak egy nap alatt összeadott az ország 15 millió forint-

tot. De annyit így egymás között megvallhatunk: *berkeinkben a belső szolidaritás nem úgy jelenik meg, mint sok más munkavállalói közösségben*. A feltett kérdésekre adandó válaszaiknál ezt is figyelembe kell vennünk.

3. A közszolgálat jövője, tervek, törekvések

Az OV tagjainak közreadtunk egy összefoglalót a közszolgálat modernizációjával foglalkozó kormányzati előterjesztésről. Azért kényszerültünk erre a rövidítésre, mert a kormány — nem tudjuk, hogy miért — 25 évre titkosította az anyagot. Márkus István kollégánk viszont kitűnően összefoglalta a tartalmát. Ennek lényege: az eddig végzett munka igazolja, hogy *nincs szükség egységes közszolgálati törvényre*. Az esetleges módosításokat, kedvező változásokat a jelenlegi jogállási törvények kiegészítésével is el lehet végezni. Esetleg távlatosan lehet gondolkodni azon, hogy a Munka Törvénykönyvét felváltó valamiféle kerettörvény szülessen majd a közszolgálatra vonatkozóan. De ennek megalkotása sem olyan sürgős, hogy a kedvéért fel kellene borítani a jelenlegi jogállami rendet.

Határozottan ellenezzük tehát az egységes közszolgálati törvény megteremtését. Úgy gondoljuk azonban, hogy a Ktv. módosítása mindenképpen szükséges lenne. Az általunk kívánatosnak tartott módosítások három csoportját jelöltük meg.

1. A stabilitást és a harmonizációt szolgáló változások,

2. Szembe kell néznünk azzal, hogy a teljesítmény-elvű díjazás minden bizonnyal polgárjogot fog nyerni a magyar közszolgálat díjazásában. Még akkor is, ha igen sok fenntartásunk van vele kapcsolatban. De talán jobb az előre menekülés, ezért javaslatainkkal célszerű számunkra elfogadhatóbbá alakítani.

3. A béren kívüli juttatások rendszerének átfogó szabályozása. Ebben a témakörben lehet valamiféle harmonizációt teremteni a közalkalmazotti körrel. Ezért javasoljuk, hogy a különböző béren kívüli juttatásokat — az étkezési hozzájárulást, a ruházati költségtérítést, a lakásvásárlási hitelhez adandó állami kezességvállalást, stb. — a közalkalmazottakra is terjesszék ki.

Javaslataink a Ktv. módosítására

1. Az egyik javaslatunk a politikusok igen heves ellenállását váltotta ki. Nem tudom, kell-e ragaszkodnunk hozzá? Nekem kötelességem elmondani, bár talán nem érdemes ezzel is borzolni az amúgy sem kevés ellendrukkerünk idegeit. És pillanatnyilag nem is az a legfontosabb kérdés, hogy az *Alkotmány tiltja meg a köztisztviselők számára is a politikai párthoz tartozást*.

Amikor ezt felvetettük, mintha darázscsípést kaptak volna a politikusok. Méghozzá mindkét oldalról. A közigazgatási terepről ugyanis minden politikai erő kap utánpótlást. Azt javasolom, ezzel a kérdéssel úgy foglalkozzunk, hogy elvi alapon indokoltnak tartjuk a felvetett gondolatot, de konkrét kezdeményezés formájában most ne fogalmazzunk meg javaslatot. Az alkotmánymódosítás egyébként is eléggé bizonytalan.

2. A vezetői megbízás indoklás nélküli visszavonásának lehetősége helyett a *közalkalmazotti törvénnyel harmonizáló szabályozást szeretnénk elérni*. Tehát a munkáltatónak a köztisztviselő esetében is legyen indoklási kötelezettsége, az érintettnek pedig jogorvoslati lehetősége.

3. Csak szépségtapaszt, de jogharmonizációs ügy is, hogy a *köztisztviselők esetében is biztosított legyen a rendkívüli lemondás joga*. A közalkalmazottaknál ez lehetséges, a köztisztviselőknél jelenleg nem.

4. Vitatott kérdés a *főosztályi kar* létének megítélése. Testvérszakszervezetünk szerint ezt a státuszt meg kell szüntetni, mi pedig azt kérjük, hogy ne töröljék el, ha-

nem *terjesszék ki az önkormányzati körre is*.

5. Saját adósságunk az etikai kódex. Mi akadályoztuk meg a megszületését, pedig már majdnem kész volt, amikor megismertük. Egy korábbi kormány akkori belügyminiszterének ízlését viselte magán, s mi azt mondtuk, hogy ne a mindenkori belügyminiszter ízlése határozza meg a tartalmát, a köztisztviselők etikai helyzetét. Számolnunk kell azzal, hogy ezt az adósságot előbb-utóbb felróják nekünk.

Álláspontunk a teljesítmény-élvű díjazásról

1. Kezdeményezzük, hogy töröljék el a 100 százalékos besorolás lehetőségét. Ez jogharmonizációs kérdés is, mert a közalkalmazottaknál nem lehet a bértábla szerinti 100 százalékos besorolás alá menni. Köztisztviselőkre vonatkozóan azt szoktuk mondani, hogy aki 80 százalékon teljesít, azt nem 80 százalékon kell díjazni, hanem máshová kell eltanácsolni.

2. A Ktv.-módosítás jelenlegi javaslatában olvasható, hogy a plusz 20 és mínusz 20 százalékos bérbesorolási eltérés helyett legyen lehetőség plusz 40 és mínusz 20 százalékos eltérésre. Erről is véleményt kell mondanunk. Szerintem a plusz 60 és 0 mínusz lenne célszerű, többen mások meg úgy tartják, hogy már a 40 százalékos felfelé eltérés is szétzilálja, elértékteleníti az illetménytáblát. Ha ugyanis 100 és 160 százalékos között lehet mozgatni az illetményt, akkor nem lehet tudni, hogy ki miért van 110-en, és más miért 160-on.

3. Hogyan vélekedünk a *2 százalékos teljesítményösztönző illetményelemről*? Többek álláspontja, hogy ez rendkívüli módon kiszolgáltatottá tenné a köztisztviselőket a vezetői szubjektivitásnak. E vélemény szerint ne fogadjunk el semmit ilyen címen, legfeljebb 2005-ben kísérleti jelleggel az illetményrész fél vagy maximum 1 százaléka lehetne felhasználható teljesítményösztön-

zésre. Ez is csak abban az esetben, ha a munkaadók előtte bemutatják a szakszervezetnek az odaítélés rendszerét. Ezzel kapcsolatban az a hátrázott álláspontunk, hogy ezt nem lehet érdekképviseleti egyetértéshez kötni. Az Alkotmánybíróság 1990-ben született döntése szerint ugyanis *a munkáltató bérintézkedéséhez nem kell szakszervezeti egyetértés*. A munkáltató számára mégis némi korlátozó tényező, hogy előzetesen *egyeztetni legyen szükséges a munkavállalói érdekképviselettel* az ilyen ügyeket is.

4. Javaslatunk: *a képzettségi pótlék alanyi jogon járjon*. Ez harmonizációs kérdés is, mert a közalkalmazotti bértábla különbséget tesz egyetemi, főiskolai diploma, több diploma és más végzettségek között.

5. A létszámügyekre is kihatással lenne a *túlmunka díjazásának új szabályozása*. Kissé cinikusnak hat az ezzel kapcsolatos kormányzati válasz: a szakszervezet gyengesége miatt fordulhat elő, hogy az államkincstárnál, a földhivataloknál, az önkormányzatoknál számolatlan az ingyen túlórázás. Vagy egyszerűen az illető munkavállaló gyávaságáról, íróasztalának a féltéséről van szó, amikor inkább szombatot és vasárnap is bemegy dolgozni, minthogy azt mondaná a főnökének: rendelje el a túlórárt, fizessék meg neki a rendes munkaidőn felüli munkát. Nem hiszem, hogy el kellene fogadnunk ezt a véleményt, de jó tudnunk: a munkáltatói oldalon — köztük igazgatók, polgármesterek, jegyzők körében is — az a vélemény, hogy ha a szakszervezet harcosabb lenne, akkor talán más lenne a túlóráképlet.

A béren kívüli juttatások egységesítése

Ez a téma közalkalmazottakat és köztisztviselőket egyaránt érint. Az eddig ismert juttatásokon — az étkezési hozzájáruláson és a ruházati költségtérítésen — kívül akár már 2005-ben, de mindenképpen még ebben a parlamenti ciklusban *szeretnénk rendszerbe állítani az illet-*

ményalap 100 százalékának megfelelő, adómentes üdülési hozzájárulást alanyi jogon.

Ezzel kapcsolatban a Nemzeti Üdülési Alapítványtól biztatást kaptunk: amennyiben 2005-ben részben vagy

Árva János:

egészében elfogadnánk, hogy üdülési hozzájárulást csak üdülési csekkben lehet kiadni, akkor a kormányzat könnyebben igent mondana a javaslatunkra. Őszintén szólva némi bizonytalanságot érzek abban, hogy az üdü-

lési csekk általánosan kötelezővé tétel minden tekintetben megoldást jelentene-e, de ha az üdülési csekk irányába tudna elmozdulni az üdülési hozzájárulás, akkor a dolog egyszerűbb lenne, mint a készpénzes változat.

Harapófogóban vagyunk

Kiegészítve a főtitkári referátumot, az MKKSZ elnöke bírálta az ország állam ma sokszor hallható jelszavát. Egyetértett Sárközy Tamás professzornak azzal az álláspontjával, hogy a közigazgatás létszám- és bérgazdálkodásával kapcsolatos kérdéseket a feladatokkal összefüggésben kell meghatározni. A pénzügyi kormányzat elsődleges szempontja azonban a költségcsökkentés mindenáron, figyelmen kívül hagyva a közigazgatás tevékenységének színvonalát, a közigazgatás, sőt az egész közszolgálat működésének személyi feltételeit. Előre látható, hogy az állami igazgatást sújtó megszorítások kihatással lesznek a közalkalmazotti szférára is. Jelenleg senkit nem foglalkoztat, hogy mi lesz a közszférából kikerülő további sorsa, hol találnak maguknak képzettségüknek megfelelő munkát.

A kormány 2005-től kezdve a versenyszféráéval azonos mértékben kívánja emelni a béreket a közszférában. Ez a bérfelzárkóztatás folyamatát hátrányosan befolyásolhatja. Feszültséget kelthet a közszféra két meghatározó ága, a közalkalmazottak és a köztisztviselők között az adószabályok változásából adódó jövedelemtöbblet. Ez ugyanis nem kibocsátás, hanem az adózóknál megmaradó pénz. Kormányzati megítélés szerint ez átlagosan 2 százalékkal növeli a kereseteket 2005-ben. A közszférára vonatkoztatva ez nem igaz. Egy százaléknál valamicskével több, de a 2 százaléktól rendkívül messze van. Most akkor miként számoljunk?

Itt jegyzem meg, hogy — főleg közalkalmazotti szakszervezetek kö-

rében — felvetődött annak az igénye is, hogy kérni kellene: a teljesítményértékelésre biztosítandó 2 százalékot tegyék bele a bértáblába, köztisztviselőknél az illetményalapba. Így ugyanis nem négy, hanem 6 százalékról beszélhetnénk.

A SZEF Ügyvivő Testületének ülésén felvettem: ha a közalkalmazottak számára 14 százalékot kér a konföderáció, akkor miért ne lehetne ugyanennyit kérni a köztisztviselőknél is. Ismerem az MSZOSZ Elnökségének a jövő évi keresetek emelésére vonatkozó javaslatát. 62 ezer forintos minimálbérré tették javaslatot. Ezt képtelenség elérni. Mi viszont az MKKSZ elnökségi ülésén mindig visszafogottan igyekszünk meghatározni a tárgyalások elkezdésekor képviselendő igényünket. Pedig nem adható fel a bérek EU-átlaghoz felzárkóztatásának igénye sem. A sors ironiája, hogy az EU 15-ről 25-re bővülésének a pusztán tényével csökkent a magyar bérszínvonal elmaradása az EU-átlagtól, mivel a 10 új tagállam alacsonyabb bérei valamelyest lejjebb szorították az unió bérátlagát.

Az a munkavállalói érdekképvi-

selet, amely hivatásának megfelelően azt követeli, hogy emeljék a bérszínvonalat, növeljék a köztisztviselői illetményalapot és a közalkalmazotti bértábla a/1. tételét, óriási harapófogóba kerül. Általános létszámcsökkentést nem fog előírni az állami költségvetés, sőt egyetlen minisztérium sem mond ki ilyet. Egyszerűen van egy kényszerítő helyzet a közigazgatásban: nincs többletforrás, sőt 5 százalékot elvonnak a dologi kiadásokból. Bármennyivel emelkedik majd az illetményalap, azt egy országos főhatóságnak ki kell gazdálkodnia. Ugyanez a helyzet az önkormányzatoknál is.

Mivel a törvényi kötelezettségeket mindenütt teljesíteni kell, a legkönnyebb megoldás a létszámcsökkentés lesz. S az önkormányzatok az általuk fenntartott intézményekre is átháríthatják a forráshiány egy részét. Féltő, hogy megint a fűnyíró-elv érvényesül majd. Ugyanis nem az az alapvető követelmény, hogy milyen színvonalon látják el feladataikat, hanem, hogy a költségvetési kereten belül maradjanak. Ennek a realitásnak a figyelembe vételével kell kialakítanunk döntéseinket, követeléseinket.

Felszólalások, javaslatok

Gyöngy Márta,
az MKKSZ Somogy megyei
titkára

Aggodalmat keltett a tagság körében az az elképzelés, hogy a közigazgatási álláspályázatokon ne legyen szempont a pályán eltöltött idő. A szakmai tapasztalatok megszerzé-

séhez viszont bizonyos időt el kell tölteni a közigazgatásban. Azt is kérdésként fogalmazták meg a megyében, mit jelent az, hogy meg kell határozni az egyes közigazgatási feladatok ellátásának minimum-szintjét. Azt kell-e ezen érteni, hogy a közigazgatás minimum-szinten is végezheti a feladatát? Miként egyeztethe-

tó ez össze azzal, hogy korszerű, a funkcióit magas szinten ellátó közigazgatás megteremtése a cél.

A megyetitkári testületi ülés egyetértett azzal az állásponttal, hogy a köztisztviselők, közszolgálati dolgozók kezében ma már nincs más fegyver, mint a sztrájk. Se a demonstrációnak, se az állásfoglalásnak, se a nyílt levélnek nincs hatása. A mindenkori kormány egyszerűen lesöpri az asztalról ezeket. Személy szerint, egyénileg mindenki azt mondja: sztrájkoljunk. Egy okmányirodában a dolgozók egyöntetűen vállalták a sztrájkot. Csatlakozott hozzájuk az irodavezető is. Az SZB-titkárral együtt elmentek a címzetes főjegyzőhöz, aki végighallgatva őket kategórikusan kijelentette: sem a politikai, sem a társadalmi helyzet miatt nem támogathatja a sztrájkot, sőt ellenzi magát az elképzelést is. A dolgozók körében tehát lenne sztrájkhajlandóság, nincs bennük olyan nagy félelem a sztrájktól — legalábbis Somogy megyében. Attól viszont félnek, hogy a helyi vezetés nem támogatná az ilyen akciót.

A megyei munkaügyi tanácsnak is tagja vagyok. Sajnálattal kell tapasztalnom, hogy a létszámcsökkentés ügyében a munkáltatói oldal egyáltalán nem állt mellénk. Ezt még megértem, de az önkormányzati oldal sem mutat partnerséget a közszolgálatból a létszámcsökkentés miatt kikerülő ügyeinek megfelelő kezelésére, a munkaügyi tárca ezzel kapcsolatos elképzeléseinek helyi végrehajtására. Ebből azt a veszélyt érzem, hogy a 2005-ös létszámcsökkentések során az önkormányzatok — szabadkezüik révén — talán arrogánsabban fognak eljárni, mint az úgynevezett dekoncentrált szervek.

A felszólaló végül tolmácsolta azt a megye több MKKSZ szervezetéből hozzá eljuttatott véleményt, amely szerint „a szakszervezet vezetése nem reagál” a közszolgálat létszámcsökkentésével kapcsolatos, egymásnak ellentmondó híresztelésekre.

Varga Mária Komárom-Esztergom megyei Államkincstár

Azt a félelmét mondta el, hogy a 2005-re kilátásba helyezett forrás-csökkentés miatt szükségessé váló létszámcsökkenést a központi szervek ezúttal is — ahogy eddig történt — a területi szintekre fogják hárítani. Tovább nem folytatható az a gyakorlat, hogy a központi szervek csak feladatokat adnak le a területi szerveknek, forrást meg nem. Ezért munkahelyén a tavalyihoz hasonlóan most is készek részt venni egy esetleges sztrájkban.

Álláspontom szerint — mondta — nem önkormányzati szintre kellene kiterjeszteni a főtisztviselői kart, hanem inkább úgy, ahogy van megszüntetni az egész rendszert. Az ilyen címen az átlagos köztisztviselői fizetések többszörösét felvevők a legtöbb helyen ugyanazt a munkát végzik, mint a többi köztisztviselő, semmiel sem produkálnak többet. A főtisztviselői kar létrehozásának elve jó volt, de nem az eredeti szándék valósult meg. A munkahelyeken visszatetszést keltett, hogy néhány hónapos közigazgatási gyakorlattal rendelkező fiatal emberek is főtisztviselői címet kaptak.

A valóságos bérhelyzetet tükrözni képtelen makro-statisztika könnyen kiegészíthető lenne az államkincstár megyei szervezeteinél rendelkezésre álló közalkalmazotti és köztisztviselői béradatokkal. Ha akarná, ezekkel élhetne a kormány — vetette fel a felszólaló.

Gozman Józsefné, az MKKSZ alelnöke

Kifogásolta Gyurcsány Ferencnek azt a (később korrigált) mondatát, amely szerint „ma erős, stabil a gazdaság és nagy a jólét”. Ha erős és stabil a gazdaság, akkor nyilvánvalóan forrásoknak is lenniük kell — tette hozzá a felszólaló.

A keresetnövelés célkitűzéseivel és annak jogi garanciáival egyet kell értenünk, a mértéken viszont lehet

vitatkozni — mondta. — Gond ugyanis a keresetemelés forrásának megteremtése. Ma a béremelés forrása nem pontos igényfelmérés alapján és nem címzetten kerül a központi költségvetéstől az önkormányzatokhoz, nehéz lesz azt megtalálni a normatíva növekedésében.

Emlékezzünk: a központi bérfejlesztés forrásszükségletét az önkormányzatok csak saját adó- vagy illetékbevételeik növekményéből tudták fedezni. Erre most kevés lehetőségük lesz. Ismereteim szerint az önkormányzati fenntartású iskolák többségénél a demográfiai hullám negatív hatása miatt csökken a normatíva igénylésének alapjául szolgáló mutatószám. Hiába növekszik majd esetleg fajlagosan a normatív állami támogatás, összességében kevesebb bevétel realizálódik majd az önkormányzatoknál.

A közigazgatás helyzete még kritikussabb, mert nincs számottevő saját bevétel. A 13. havi bér kigazdálkodása, a bérfejlesztés önrészeinek biztosítása akár a dologi kiadások terhére is — létszámcsökkentés nélkül aligha megoldható. Közben pedig a feladatok maradnak, de még az előző létszámcsökkentés hatását sem sikerült munkaszervezéssel ellensúlyozni. De ha tovább csökken a létszám, ki fogja ellátni a feladatokat? A javasolt kormányzati bérpolitika indoklói nagyvonalúan kijelentik, hogy a létszámcsökkentés nem cél. Arról azonban senki sehol nem beszél, hogy a feladatok csökkentése nélkül hogyan lehet ezt végrehajtani.

A felszólaló a továbbiakban részletesen kitért a Magyar Államkincstár hivatalaiban dolgozók sajátos problémáira. A többszöri átszervezés alatt jelentősen csökkent a feladatok ellátók száma. Mégis a 6,5 százalékos bérfejlesztés teljes fedezetét további létszámcsökkentéssel és egyéb takarékosági intézkedésekkel kell előteremteni. Intézményi keretek között kell gondoskodni a 13. havi bér fedezetéről is. Az Állam-

kinestár intézményeiben már nincs lehetőség újabb létszámcsökkentésre. Már tavaly novemberben azt mondtuk: ilyen elbocsátásokkal nem lehet minőségi munkát végezni. Most azt mondjuk: ilyen költségvetési diktatúrával mennyiségi munka sem végezhető. Ezért a szakszervezet nyilvánította: nem fogadja el, hogy a költségvetés nem fedezi a 2005-ös béremelés és a 13. havi bér forrását. Erre kényszerülünk, mert a Magyar Államkinestár intézményeiben dolgozók nagyon elkeseredettek. 2004-ben sem bérfejlesztést, sem üdülési hozzájárulást nem kaptak, ingyenes túlórák tömegével tudják ellátni feladataikat. Ezért a további létszámcsökkentés munkaszervezési változtatás nélkül elfogadhatatlan.

Gozman Józsefné javasolta, hogy az MKKSZ karolja fel a korengedményes nyugdíjazás gondolatát: az 54. évüket betöltött nők és az 57 évesnél idősebb férfiak a nyugdíj előtti járadék helyett kapjanak lehetőséget rendes nyugdíjra, s a munkáltató évente térítse meg az illető nyugdíját a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnak mindaddig, amíg az illető el nem éri a rendes nyugdíj korhatárát. Az ezzel járó költségeket a munkáltató a létszámcsökkentésre fenn tartott 40 milliárdos céltartalék terhére igényelhetné meg a költségvetéstől. A felszólaló azt is javasolta: a szakszervezet tiltakozzon az ellen az intézkedés ellen, amely szerint az elbocsátás előtt állók nem mehetnek betegállományba.

Örfi Imre

Miskolc, Környezetvédelmi Felügyelőség

Miskolcon a Környezetvédelmi Felügyelőségen már elkészült a jövőre elbocsátandók listája. Retteg az egész kollektíva, legalább 20 százalékos lesz a létszámcsökkentés. Ennyi kell ahhoz, hogy 2005-ben meg legyen a 6 százalékos béremelés és a 13. havi bér. Szakszervezeti vezetőként azt kell mondanom: nekünk az lett volna megnyugható,

ha jövőre nem lenne se 6 százalékos béremelés, se 13. havi fizetés, de senki sem kerülne utcára. Mert a mostani 150-ből megmaradó 120 embernek sem lesz könnyű a helyzete. Már most is alig bírjuk a terheket, szakadásig dolgozunk, csúszunk a határidőkkel. Minden munkahelyünkön megőrülhetnek a maradók. A plusz terheik töredékét sem kompenzálja a 6 százalék meg a 13. havi pénz. Tavaly már elvonták a Felügyelőség saját bevételeit, így 2005-ben már nincs miből kigazdálkodni a béremelés fedezetét. Közben pedig azt a feladatot rótták ránk a szaktárca, hogy erősítsük a hatósági munkát. Azt kérem tehát, hogy a szakszervezet minden lehetséges módon jelezze a kormánynak, a parlamenti képviselőknek a helyzet tarthatatlanságát, a közszolgálatot fenyegető veszély beláthatatlan következményeit.

Öreglaki István

SZB-titkár, Balatonboglár

Egyperces felszólalásában egy meg nem nevezett önkormányzati képviselőtestület létszámcsökkentéssel kapcsolatos, felháborítóan lélektelen döntését ismertette. A testület határozata: az elbocsátottak elhelyezésére folyamatos munkaviszony beszámításával sem önkormányzati, sem más fenntartású intézménynél nincs lehetőség.

Török János,

a kőbányai GAMESZ SZB-titkára

Szóvá tette, hogy a miniszterelnök szerint ebben a választási ciklusban a kormány 25 százalékos béremelést ígért, amiből 24 százalék már megtörtént. Akkor nem tudom, miről beszélünk — tette hozzá a felszólaló. Az 5 százalékos költségvetési bértámogatás igényével kapcsolatban Török János megjegyezte: idén 5 százalékos létszámcsökkentés volt és egyetlen százalék béremelést sem kaptunk. Kérdés, hogy mit kapunk a 2005-re kért 12 százalékból. Nyolc-

tíz év óta most először nem tudom, hogy mit tegyünk. Az eddigi érdekegyeztető tárgyalásokon amit kértünk, azt nagyjából megkaptuk. 2004-ben már próbálkoztunk mindennel, de béremelés nem volt. Nem látom, mi lenne a célravezető lépés 2005-re.

Szatmáriné Kontra Márta, **a Növény- és Talajvédelmi OSZT alelnöke**

Először veszek részt az Országos Választmány ülésén, és nagyon szomorú lettem, meglepődtem. Tudtam, hogy baj van, de azt nem, hogy ekkora. Nekem is dilemmám, hogy kit kell megvédenünk: azt, aki állásban marad, vagy azt, akit elküldenek? Őszintén szólva mi azért nem támogattuk az MKKSZ telefonos segélyvonalát, mert a 2003-as elbocsátásokhoz nálunk az a képzet társult, hogy milyen jól jártak, akiknek felmondtak. Ez kétségbeejtő. Anyagilag valóban jól jártak, mert hazamehettek, nem kellett bejárniuk, miközben a maradók túlórapénz nélkül is szakadásig túlóráznak. Ilyen leterhelés mellett a további létszámcsökkentés egyszerűen lehetetlen. Ezt az álláspontunkat támogatja a növényvédelem szakmai vezetése is.

EU-tréning-program keretében minden szakterületet átvilágítottak nálunk a harmonizációs kötelezettségeink teljesítését vizsgálva. Írásban megállapították: társított funkcióban egy fizetésért három feladatot nem lehet tisztességesen ellátni. Ezért a szervezet létszámát reálisan 240 fővel növelni kellene. Ehhez képest 2003-ban 60 fős létszámcsökkentés volt nálunk. Szóvá tettük, hogy ez a munkánk szakmai színvonalát teszi tönkre, s a döntéshozók visszaélnék szakmaszeretetünkkel, a munkahelyhez ragaszkodásunkkal. Kétségbeejtőnek tartom, amit miskolci kollégánktól hallottunk: ők inkább se fizetésemelést, se 13. havi bért nem kérnek, csak ne kerüljenek utcára dolgozó társaik.

Fehér József válasza a felszólalásokra

A Növényvédelmi Szolgálat 1000 dolgozója tavaly összesen kétheti jutalmat kapott, viszont nem volt semmiféle szociális juttatás. Az idén még ez a kétheti jutalom is veszélyben van, arra pedig kilátás sincs, hogy a 13. havi bért egyhavi jutalommal pótoljuk. Amikor fűtésre sincs pénz, akkor fel sem vetődik, hogy mi van az üdülési csekkel. Mindössze a különben kötelező ruhapénzt kértük az igazgató tanácstól a Köztisztviselők Napjára, de abból sem lett semmi, mert a központi szolgálat áramszámlájára kellett a pénz. Ugyanakkor még hibáztatni sem tudjuk a főigazgatót, aki azt tartja, hogy a szakmai feladat ellátása az első.

Helyzetünket látva véleményem szerint össze kell fognunk, és valami nagyon látványosan elegánsat, de azért durranósat kell lépnünk. Csak így tudjuk kikényszeríteni az érdemi szociális párbeszédet.

Millián György, az MKKSZ budapesti elnöke

Semmiféle létszámcsökkentéshez is vezető költségvetési intézkedést nem szabad úgy bevezetni, hogy azt ne előzné meg komoly hatástanulmány. A jegyzők számára nemrég tartott közigazgatási konferencia anyagában ez olvasható. Sajnos ezúttal sem történt meg ez a vizsgálódás, változatlanul nincs megbízható adat arról, hogy sok vagy kevés a közigazgatásban dolgozók száma.

Önkormányzati szférában dolgozom, ezért nem tartom elfogadhatónak a 2005-ös költségvetés prioritásait. Azt érzékelem ugyanis belőle, hogy jövőre is ugyanaz lesz a helyzet az önkormányzatoknál, mint ami jelenleg van. Mi 2002. óta egyetlen fillér plusz-juttatást sem kaptunk. Egzisztenciális megszaroltság állapotában vagyunk. Szép a hivatástudat, az önként vállalt túlóra, de szeretnénk megélni is a keresetünkből. Panaszainkra azt a választ kapjuk: akinek nem tetszik, keressen más munkahelyet.

Minden, ami a felszólalásokban elhangzott, nagyon igaz és mind-egyikkel kapcsolatban teendő van. Úgy érzem, kissé túltengett most bennünk a sérelmek sorolása, s kevesebb szó esett a megoldás irányába mozulás lehetséges módjairól. Sérelmekből azonban nem lehet építkezni. Elhatározásból, erő mutatásából, összefogásból, szolidaritásból lehet építkezni. Az elhangzott sérelmeket én bőven meg tudom toldani.

Kötelességem elmondani a Választmányynak, hogy a pénzügyminiszter eredeti javaslata az volt: szűnjön meg az illetményalap. Nincs szükség rá. Legyen 160 százalék és majd a helyi vezető eldönti, kinek mennyi legyen a pénze. A BM azt fontolgatta, hogy meg kell szüntetni a Köztisztviselők Napját, mert rosszul sikerült. Majálisok lettek belőle, meg az, hogy bezár a hivatal több napra. E mögött igen komoly társadalmi kritika húzódik meg. Sikerült azonban megvédenünk az illetményalapot is, meg a Köztisztviselők Napját is.

Ezekkel most nem kell foglalkoznunk, csak jelezni kívántam vele, hogy az általatok elmondottaknál is rosszabb a helyzet. Nyilvánvaló, hogy bizonyos mértékig taktikai húzásoknak kell tekintenünk azokat a megszorító ötleteket, amelyekkel menet közben — vívódásokkal, gyűrődésekkel, már-már szélmalom-harcokkal, boksz-meccsekkel — megvív-tunk. De szembe kellett néznünk mindezzel. Akkor is, ha semmi másnak, csak szívatásnak szánták.

Mindezt olyan körülmények között teszik, amikor nincs baj a gazdasággal. Nem azért vannak a megszorítások, mert csődbe megy az ország, mint ami 1995-ben fenyegetett bennünket. Van pénz. Csak nem bérekre, nem a közszolgálat működési feltételeinek rendbetételére, hanem adócsökkentésre kívánják

felhasználni. Az szja-csökkentés 100 milliárd forint bevétel-kiesést jelent az államháztartásnak. Ezt valahol meg kell spórolni. Le a bürokráciával, — mondják a liberális politikusok, akik szerint lehetőleg minél kisebb legyen az állam. Ennek a filozófiának az a törekvése, hogy a működési költségek drasztikus lecsökkentésével kényszerítse ki az államapparátus létszámának csökkentését, ezáltal az állam működésének a mainál sokkal alacsonyabb szintjét.

A korábbi — utólag bevallhatjuk: eredménytelen — létszámcsökkentések sajátossága az volt, hogy a megtakarított létszámmra jutó bér ottmaradt az intézménynél. Most a bérré való pénzt veszik el legelőször az intézményektől. Csak az a kérdés, miként lesz ebből megalapozott felmondási indok.

A felszólalásokban elhangzottak közül néhány dolgot értelmeznünk kell.

1. Többeknek mondom: nincs 6,5 százalékos bérfeljlesztés. Azt az ajánlatot, amelyben ez szerepelt, a kormány visszavonta. *A bérfeljlesztés most érvényes ajánlott összege bruttó 6 százalék plusz az átlagosan 2 százalékra számolt személyi bevétel a jövedelemadó csökkentése miatt.*

2. Többen említették, hogy náluk nincs meg a 2 százalék többlet. Akkor mennyi van? Hibás lenne az a tábla, amelyen a 3 és 4 ezer forint közötti többlet leolvasható? Ebben közös nevezőre kellene jutnunk. Szerintem 2 százaléknál többről van szó. Százezer forint bruttó bér esetén 3 ezer forint az adómegettarítás, ez pedig 3 százalék. Az természetesen más lapra tartozik, hogy a 2 százalék mennyire érzékelhető, a 3 ezer forint mire elegendő, mire nem. Az átlagosan 2 százalék tényén azonban ez nem változtat.

3. Tapasztalataim alapján mondhatom: szó sincs arról, hogy a tárgyalóasztal másik oldalán ülők nincsenek tisztában azzal, hogy meddig feszíthetik a húrt, meddig növelhető a munkaterhelés, mit jelent ez az érintett állományoknak. Ennek tudatában, ezt vállalva akarják megtenni, amit tesznek. Nem arról van tehát szó, hogy egy megszorult helyzetben lévő kormánnyal kell lojálisnak lennünk. Tudomásul kell vennünk: *irányváltás van*. Az új kormány új költségvetési politikát követ, az állam működésének új filozófiáját vallja.

4. Kommunikációs szempontból is nagyon fontos, hogy tudjuk-e jól értelmezni, a közvéleménnyel elfogadtatni a 14 százalékos követelésünket. Nem 14 százalékos bérfeljesztést, hanem 12 vagy 14 százalékos *táblaemelés*t akarunk elérni. A közalkalmazotti bértábla országos beállási szintje 2004. augusztusában kb. 105 százalék. Ez azt jelenti, hogy ha a kormány ajánlata szerint ezt megemelik 108 százalékra, akkor ebből 4 százalékot már mindenhol betudtak és 4 százalékot fognak rátenni. Mi azt mondjuk, hogy 8 helyett 12 vagy 14 százalékkal emeljék a táblát, mert szeretnénk, ha be-

tudnák az idei 6 százalékot. Így a mi számításunk szerint a 2005-ös tábla nem 100, hanem 106 százalékról indul. 2004-ben ugyanis nem volt táblaemelés, de volt béremelés. Legalábbis költségvetési szinten volt. Az erre szolgáló pénz valahol ott van. Az más kérdés, hogy illetmény vagy más címen ment ki. Erre a 6 százalékra jönne rá a 2005-ös 6 százalék, amelyet mi még megtoldottunk kettővel.

5. Mit mondunk a *köztisztviselői illetményalapra*? Pillanatnyilag 34.300 forint a kormányoldal ajánlata. Ez 1300 forintos emelés három év alatt, éves átlagban valamivel több, mint 400 forintos emelés. Tavaly még 36 ezer forint volt az igényünk, amelyből semmi sem lett, maradt a 33 ezer. És most?

Összefoglalva: abban egyetérthetünk, hogy a félelem nem jó tanácsadó. De tudjuk-e azt mondani: „csapatunk harcban állnak” azért, hogy mindenütt adjanak legalább 5 százalék béremelést. Természetesen lehet kérni 10-et, vagy akár 15-öt is, csak emlékeztetnem kell magunkat, milyen harciasak voltunk 2002 őszén, mennyire mondtuk, hogy ha nem lesz illetményalap emelés, 2003 tavaszán majd megmutatjuk,

és nem mutattunk semmit. 2003 őszén megint kemények voltunk, fogadkoztunk, hogy egy tapodtat sem engedünk, közszolgálati sztrájkbizottságot is alakítottunk. Aztán elszállt az erőnk. A kormány megcsinálta a 6 945 fős létszámcsökkenést úgy, hogy maga a kormány csodálkozott: hát nem a létszámcsökkenés miatt alakult a sztrájkbizottság?

Anélkül, hogy forrófejűen cselekednénk, azt kérem, hogy az Országos Választmány adjon valamilyen határozott felhatalmazást az MKKSZ tárgyaló delegációjának. A kötött mandátum is elképzelhető természetesen, de az nagyon megnehezíti a tárgyalásokat. Ezért azt javaslom: az OV kötelezze az Elnökséget, hogy a tárgyalások kritikus vagy megállapodás-közelbeni állapotba kerülésekor rövid úton, 1-2 napon belül hívjuk össze a Választmányt, hogy a testület igent vagy nemet mondhasson a kialakult helyzetre.

Ezt követően a Választmány pontok szerinti szavazással alakította ki a közszolgálatban dolgozók 2005-ös bérfeljesztésével kapcsolatos MKKSZ-állásfoglalás szövegét.

A havi nettó kereset alakulása 2004-2005-ben

0 1 500 000 18%
1 500 000 ##### 38%

Statikus modell, nincs bruttó keresetnövekedés!

Éves bruttó kereset		Havi bruttó kereset		Nettó kereset		
2004	2005	2004	2005	2004	2005	eltérés
636 000	636 000	53 000	53 000	45 845	45 845	0
720 000	720 000	60 000	60 000	50 640	51 360	720
960 000	960 000	80 000	80 000	62 733	65 060	2 327
1 200 000	1 200 000	100 000	100 000	74 833	77 927	3 093
1 800 000	1 800 000	150 000	150 000	95 333	100 000	4 667
2 400 000	2 400 000	200 000	200 000	117 333	122 000	4 667
3 600 000	3 600 000	300 000	300 000	165 833	170 500	4 667
6 000 000	6 000 000	500 000	500 000	267 742	267 500	-242

Az MKKSZ Országos Választmányának *á l l á s f o g l a l á s a* a közszolgálati munkavállalók 2005. évi bérfejlesztéséről

I.

Az MKKSZ Országos Választmánya 2005. október 5-ei ülésén az MKKSZ elnökének és főtitkárának előterjesztése alapján megismerte a közalkalmazottak és a köztisztviselők 2005. évi bérfejlesztésére vonatkozó kormányzati ajánlatot, valamint a kormányzat gazdaságpolitikájának fő vonásairól, az államháztartás alakulásáról készült tájékoztatót.

1. A 2005. évi állami költségvetés tervezésénél a kormányzat kiindulópontnak tekintette, hogy a központi költségvetési szervekre korábbi kormányzati döntésekkel megállapított, előirányzat-zárolásokkal számított előirányzatot **további 5 %-kal mérsékelni kell** szerkezeti változások és szintre-hozások figyelembevételével.

2. A kormányzat álláspontja szerint **a közszférában a 2005. évi keresetnövekedés mértékének meg kell egyeznie a versenyszféra keresetnövekedésével.** Ezt alapvetően befolyásolja **a minimálberről és a 2005. évi bérajánlásról szóló** – az Országos Érdekegyeztető Tanácsban kötendő – **megállapodás.**

3. A 2005. évi munkajövedelem tervezésénél a kormányzat arra számít, hogy **a személyi jövedelemadó csökkentése** nemzetgazdasági szinten **átlagosan nettó 2 %-os személyi bevétel-növekedést eredményez.** Amennyiben az országgyűlés a kormányzat által javasolt adótáblát elfogadja, abban az esetben a közszolgálati munkavállalók döntő többségénél (havi bruttó 100-150 ezer Ft illetménnyel számolva) **a havi nettó kereset 3.093 - 4.667,- Ft-tal lehet több,** mint a 2004. évi havi nettó kereset.

4. A kormányzati ajánlat szerint **a közszféra alkalmazottainak 2005. évi bruttó keresetemelkedése átlagosan 6 % lenne.** Ebből 4 %-ot az illetménytáblák emelkedése biztosítana, 2 %-nak megfelelő összeget pedig teljesítményösztönző keretösszegként állapítanának meg.

5. A keresetemelkedés forrása:

- a köztisztviselői körben központi költségvetési támogatás nélkül **kizárólag helyi szervezési intézkedésekkel;**
- közalkalmazotti körben **5 %-os központi költségvetési** támogatás mellett 1,5 %-os helyi intézkedésekkel együttesen

lenne biztosítható.

II.

1. Az MKKSZ Országos Választmánya a kormányzat által megjelölt költségvetési prioritásokkal egyetért, de további szempontok figyelembevételét tartja szükségesnek:

- az állampolgárok számára alanyi jogon járó közszolgáltatásoknak (oktatás, egészségügy, szociális ellátás, közrend, közbiztonság, stb) az európai színvonalhoz történő közelítése érdekében a közintézmények működési (dologi) kiadásai legalább az inflációval megegyező mértékben növekedjenek;
- a közszolgálat területén – a GDP növekedésével arányosan - folytatódjon a bérfelzárkóztatás, amely minimum 3,5 %-os reálkereset emelkedést tegyen lehetővé.

2. A közszolgálati munkavállalók keresetemelkedésének mértékére vonatkozó kormányzati ajánlatot tárgyalási alapnak tekintve az alábbiakat kezdeményezi:

a) a közalkalmazotti illetménytábla A/1 tétele legyen azonos a 2005. évre érvényes minimálbérrel. Az illetménytábla illetményösszegei – a 2004. évre ígért, átlagosan 6 %-os mértékű keresetnövekedést is magába foglalva – 2005. január 1-jétől minimum 12 %-kal növekedjenek;

b) a közalkalmazotti pótlékalap 2005. január 1-jétől 19.200,- Ft legyen;

c) a köztisztviselői illetményalap 2005. január 1-jétől legalább 35.500,- Ft, legyen;

d) a 2005. évi intézményi szintű keresettömeg 2 %-ának megfelelő összeg álljon rendelkezésre a minőségi munka és a teljesítmények díjazására;

e) az étkezési hozzájárulás adómentes összegei 6 %-kal emelkedjenek, és a közszolgálat valamennyi munkavállalója számára – a jogállási törvényekben garantálva – alanyi jogon legyenek biztosítva;

f) a köztisztviselői ruházati költségtérítés adómentes évi összege 71.000,- Ft legyen. **E juttatás a közalkalmazottak teljes körére is terjedjen ki.**

g) 2005. január 1-jétől a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény módosításával váljon lehetővé, hogy lakáscélú kölcsönt állami kezességvállalás mellett a közalkalmazottak is igénybe vehessenek.

3. **A keresetnövelés jogi garanciáira vonatkozóan az OV kizárólag törvényi szintű szabályozást fogad el.** Ennek keretében az illetményrendszereken kívüli keresetemelkedésre felhasználható összegek célelőirányzatként (másra fel nem használható költségvetési tételként) legyenek megállapítva.

4. A keresetemelkedés pénzügyi forrásai tekintetében **az OV elutasít minden olyan megoldást, amely közvetlenül vagy közvetetten a jelenlegi foglalkoztatási szint jelentős mértékű csökkentését eredményezné.** Mind a közalkalmazotti, mind a köztisztviselői körben **a jelenlegi intézményi létszámok tartalékokat nem tartalmaznak.** Több helyen az intézmények csak jelentős mértékű - részben vagy teljes egészében nem fizetett - túlórákkal képesek végrehajtani szakmai feladataikat. Bármilyen mértékű létszámcsoökkentés csak a megszűnő feladatok függvényében fogadható el.

Az Országos Választmány **a keresetemelkedések forrásaként – mind a köztisztviselői, mind a közalkalmazotti körben legalább 5 %-os mértékben – központi költségvetési támogatást tart elfogadhatónak.**

Budapest, 2004. október 5.

Megbeszélés létkérdésekről Csizmár Gáborral

Közszolgálati létkérdésekről folytatott megbeszélést a SZEf Ügyvivő Testülete 2004. október 19.-én **Csizmár Gábor** foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszterrel. A találkozót a miniszter kérte, mert mint a tanácskozáson elmondta, „*a Gyurcsány-kormány a nyilvánosság előtt is vállalja, hogy megkülönböztetett kapcsolatot kíván tartani a szakszervezetekkel. A munkavállalók hangjának el kell érnie a kormányhoz. Ebből adódóan nem lehet másképpen kormányozni, mint rendszeres, folyamatos párbeszédben, együttműködésben a munkavállalók érdekeit képviselő szakszervezetekkel. Ezért új miniszterként első feladatomnak tartottam, hogy találkozást kezdeményezzek mind a hat szakszervezeti szövetség vezető testületével*”.

Ajánlat négyszeri béremelésre

Csizmár Gábor elsőként a SZEf vezetőivel találkozott. A megbeszélésen elsősorban az iránt érdeklődött, hogy közszolgálati nézőpontból milyen témák napirendre kerülését tartják fontosnak a SZEf-ben tömörült szakszervezetek. Mint elmondta, a kormány egyetért azzal az igénnyel, hogy a bértárgyalásokon együtt kezeljék 2004 és 2005 ügyeit, de felvetődött, hogy 2006 is kerüljön be a csomagba. Ennek megfelelően a kormány elképzelhetőnek tartaná, hogy „*2005. január 1.-jén, 2005. szeptember 1.-jén, 2006. január 1.-jén és 2006. szeptember 1.-jén lépjenek életbe különböző bérintézkedések, s akár a közalkalmazotti bértábla is ilyen ritmusban változzon*”.

A miniszter elismerte, hogy „*a költségvetési források szűkössége minden bizonnyal létszámmozgásokat indukál majd*”, de a kormány törekvése, hogy lehetőleg minél kevesebben kerüljenek utcára állásuk megszüntetése után. Ezért lehetségesnek tartanának bizonyos átvezető időszakot. A nyugdíjkorhatár közelében lévők például a bérük kétharmadát kaphatnák, amíg el nem érik a rendes nyugdíjkorhatárt, vagy alakuljon át a státuszuk részfoglalkozássá az átmeneti időre, de szó lehetne esetleg arról is, hogy az érintettek közül többek kerüljenek mondjuk egy évig szóló tartalékállományba. A miniszter az iránt érdeklődött, hogy a bér- és létszámügy ilyen megoldására fogadókész lenne-e a szakszervezet.

Csizmár Gábor arra is választ várt, hogy mi a SZEf és a konföderációt alkotó szakszervezetek viszonya „*a nagyon nehezen formálódó egységes közszolgálati törvényhez, mennyire lehet, vagy nem lehet hinni az egységes közszolgálati törvény realitásában*”.

Az eszmecsere során **dr. Szabó Endre** fontosnak mondta az érdekegyeztetés rendszerének áttekintését, az OÉT, valamint az OKÉT és a KOMT, KÉT, OÖKÉT viszonyának tisztázását, s felvetette, hogy „*változtatlanul nem vagyunk elégedettek az ágazati érdekegyeztetés*

működésével”. A SZEf elnöke szükségesnek tartotta egy középtávú bérfelzárkóztató program kidolgozását, a 13. havi bérek ügyének nyugvópontra juttatását, s annak törvényi rendezését, hogy ne legyen kötelező a kamarai tagság az egészségügyi szakalkalmazottak részére. A közszolgálati létszámcsökkentéssel kapcsolatban Szabó Endre így fogalmazott: „*abban vagyunk érdekeltek, hogy a létszámmozgás lehetőleg minél kisebb legyen, s ahol a csökkentés kikerülhetetlen, valóban legyenek olyan garanciák, amelyek lehetővé teszik, hogy az állásukat elvesztők nem kerülnek utcára*.”

A megbeszélésen **Fehér József**, az MKKSZ főtítkára a közszolgálatban dolgozókat érintő több fontos ügyről fogalmazta meg álláspontját.

A közszolgálat presztízsének védelmét és közös helyreállítását rendkívül fontosnak tartom, — mondta egyebek között. — Elképzelhetetlen, hogy a kormánynak ne legyen autentikus szakmai válasza arra, ha X vállalkozó és Y kamarai főnök megszólal, és a maga szempontjából ugyan értelmezhető, de a közszolgálat szempontjából elképesztő dolgokat követel. Nem lehet azt mondani, hogy ez csupán az érintett munkavállalói érdekvédelem ügye, mert a közszolgálattal kapcsolatban a kormánynak kell, hogy legyen álláspontja. Még akkor is, ha az számunkra nem minden esetben elfogadható, vagy mi másként gondolkodunk a témáról. A 2002-es őszi közalkalmazotti béremelés óta a közszolgálattal kapcsolatos társadalmi kommunikációban megjelenő elmarasztalás és bünbakkeresés kialakulásában része van a kormányzat cinkos hallgatásának is. Nem engedhető meg, hogy ilyen ügyekben a kormány hallgasson. Jó lenne, ha ebben az ügyben valamilyen közös kommunikációs vagy más akciónk lenne. Nem az elvtelen védelem, hanem a közszolgálat társadalmi presztízsének helyreállítása miatt.

Nem lehet bennünket kikerülni

A *szakszervezeti szervezkedés szabadsága* védelemre szorul a közszolgálatban. Már Kiss Péter kancelláriaminiszter úrnak is említettük: nem csak ellenzéki polgármesterek, hanem a kormánykoalíciót alkotó pártokhoz tartozó közigazgatási és más költségvetési intézményvezetők is megengedik maguknak, hogy a szakszervezetet nyilvánosan negligálják, megfélemlítsék, megkerüljék. Nem azt várjuk tőlük, hogy szeressék az intézményükben működő szakszervezetet, csak azt, hogy az érdekegyeztetést a helyén kezeljék, a törvényeknek megfelelően. A kormány részéről nem megtorlást, nyilvános kipellengérezést igénylünk, hanem pusztán annyit, hogy legyen véleménye az ilyen esetekről, s az ellenőrzések során figyeljen arra is, érvényesül-e mindenütt a szak-

szervezeti szervezkedés szabadsága, az érdekegyeztetés törvényes rendje.

Az érdekegyeztetés rendszerének működésével kapcsolatban az a tapasztalatunk, hogy az OKÉT működése némileg kiüresítette a KOMT-ot, de még inkább kiüresítette a KÉT-et és az OÖKÉT-et. Vannak olyan speciális ügyek, amelyek nem az OKÉT-re, hanem inkább a KOMT-ra vagy a KÉT-re tartoznának. A költségvetési törvényben például el van rejtve a köztisztviselői törvény igen jelentős módosítása, például a besorolási szabályzat, a nyelvpótlék és más számunkra fontos előírás változtatása. Közben pedig ez a téma kikerüli a KÉT-et. További teendők vannak az ágazati érdekegyeztetés rendszerének teljessé tételéért és a közszolgálatban már létező ágazati érdekegyeztető tanácsok működésének meg erősítéséért is.

Foglalkoztatási biztonságot

A foglalkoztatási biztonság erősítése a közszférában szintén olyan téma, amely a kormány és a szakszervezetek számára egyaránt ad tennivalókat. A 2003. októberében az egységes közszolgálati törvényről született kormányhatározat konkrétan meg is jelöl ezzel kapcsolatos feladatokat, amelyeket még a törvény megalkotása előtt kell elvégezni. Függetlenül attól, hogy lesz vagy nem lesz egységes közszolgálati törvény. Nem tudom, hol tart ez a munka, mert a jelek szerint kissé konspirálva van ez a tevékenység. Annak megállapítását, hogy milyen a közszolgálat helyzete, sokan vagyunk-e és ha igen, mennyire sokan, hol vagyunk sokan és hol vagyunk kevesen, ez a különben szimpatikus kormányhatározat nagyon világosan igényli. Ami azt illeti, ennek áttekintése is jelentheti a közszolgálat presztízsének egyfajta védelmét.

A Munkaerőpiaci Bizottság és MAT tagjaként alkalmas van véleményezni különböző kormány-előterjesztéseket. Nagy tisztelettel üdvözljük a *foglalkoztatás bővítésére* irányuló kormányzati előterjesztéseket. Úgy azonban nem célravezető foglalkozást bővíteni, ha az más területeken a foglalkoztatás megszűnésével jár. A pályakezdő fiatalok munkába állásának támogatására gondolok. Ma, amikor a közszolgálatban ilyen vérzivataros időket élünk, amikor több ágazatban már bejelentették a létszámcsökkentést, a munkáltatók úgy gondolkodhatnak: elbocsátok három régi munkatársat, felveszek helyettük öt fiatalot, akiknek a bérét egy ideig a kormány állja, s még jól is járok. Az ilyen jellegű kormányintézkedés hátrányos lehet az idősebb generáció számára. Vagy milyen üzenete lehet annak a kormány-előterjesztésnek, amelynek jelszava: ösztöndíjasokat a közigazgatásba. Az egyik oldalon tehát mennek ki a közigazgatásból a tapasztalatokat szerzett emberek, a másik oldalon pedig jönnek be az ösztöndíjasok, akik jövőt terveznek maguknak a közszolgálatban. Tudom, hogy községi szintig lemenően soha nem lesz precíz létszám-normatíva a közigazgatásban, de a mainál nagyobb biztonságot, kiszámíthatóságot a létszámügyben is joggal kívánnak a közszolgálat érdekképviselői.

Közösen kellene gondolkodnunk a *közszolgálat humánpolitikai reformjáról*, s ennek keretében akár a jelenlegi jogállási törvények újragondolásáról is. A közszolgálati reformot előkészítő kétéves munka nem volt eredménytelen. Értéke, hogy ennek alapján egyértelműen és gondolkodás nélkül kijelenthető: *egységes közszolgálati törvényre nincs szükség*. Az eddigi munka feltárta azokat az ellentmondásokat, amelyek lehetetlenné teszik az egységes törvény megalkotását. Rossz ugyanis a szándék kiinduló koncepciója. Szembe kell néznünk azzal, hogy vannak olyan alkotmányos szituációk, amelyeket nem lehet egyetlen jogszabályba gyúrni. A cél maga üdvözlendő: egységesíteni, harmonizálni kell a közalkalmazottak és a köztisztviselők juttatásait. Miért ne kapjon a közalkalmazott is állami garanciát lakásépítési kölcsönéhez? Mi indokolja, hogy csak köztisztviselő és a rendőr kaphat? Mi a magyarázat arra, hogy a közalkalmazott nem kaphat alanyi jogon étkezési hozzájárulást, vagy ruházati költségterítést? Ezeket a jogszabályokat harmonizálni kell, a juttatásokat egységessé kell tenni. Az egységes helyett az egységes *elví* szabályozás lenne célszerű a bérezés ügyeiben és több más rész kérdésben is. Ha minden közszolgálati szakág sajátosságait, a feladatellátás, a felelősségvállalás különbségeit, a teljesítménymérés eltéréseit egyetlen jogszabályba próbálnánk belegyömöszölni, kezelhetetlenül nagy terjedelmű törvény születne.

A munkaügyben is legyen ágazati érdekegyeztető tanács

Fehér József végül felvetette: mivel a munkaügyi szakigazgatás intézményeiben működő szakszervezetek az MKKSZ tagszervezetei, szükség lenne a miniszter és az MKKSZ vezető testületének mielőbbi találkozájára, a munkaügy ágazati érdekegyeztető tanácsa megalakításának előkészítésére.

Felelős kiadó:
Fehér József
az MKKSZ főtítkára

Szerkesztő:
Szathmári Gábor

Nyomdai előkészítés és nyomás:
Dura Stúdió

MKKSZ HÍRLEVÉL

honlap:

www.mkksz.org.hu

Kiadja a
Magyar Köztisztviselők és
Közalkalmazottak Szakszervezete
1088 Budapest, Puskin u. 4.
Telefon: 338-4002, fax: 338-4271

Az akció részletes feltételeit keresse régió- és megyei igazgatóságainkon.
A hirdetésen szereplő fotó illusztráció, az ajándék azonos minőségű, de más márkájú tűzoltó készülék is lehet.

ELLENÁLLHATATLAN AJÁNLAT

- kötelező gépjármű-felelősség- és lakásbiztosítás
közzszolgálati kedvezményel akciós áron
- ajándék tűzoltó készülék minden új ügyfélnek
csak 2004. november 30-ig

A közzszolgálati szakszervezetek ajánlásával!

Vágja ki és váltsa be ezt
a kupont **még ma!**

További információért hívja most:

a 469-3646 budapesti számot

**Ne hagyja ki ezt a
rendkívüli lehetőséget!**

UNIQA Biztosító Rt.
1134 Budapest, Róbert K. krt. 76–78.
Internet: www.uniqa.hu · E-mail: info@uniqa.hu

UNIQA
Biztosító